

2. Ünite: Ekran Tasarımı

Konu: TextView (Metin Görünümü)

Merhaba arkadaşlar!

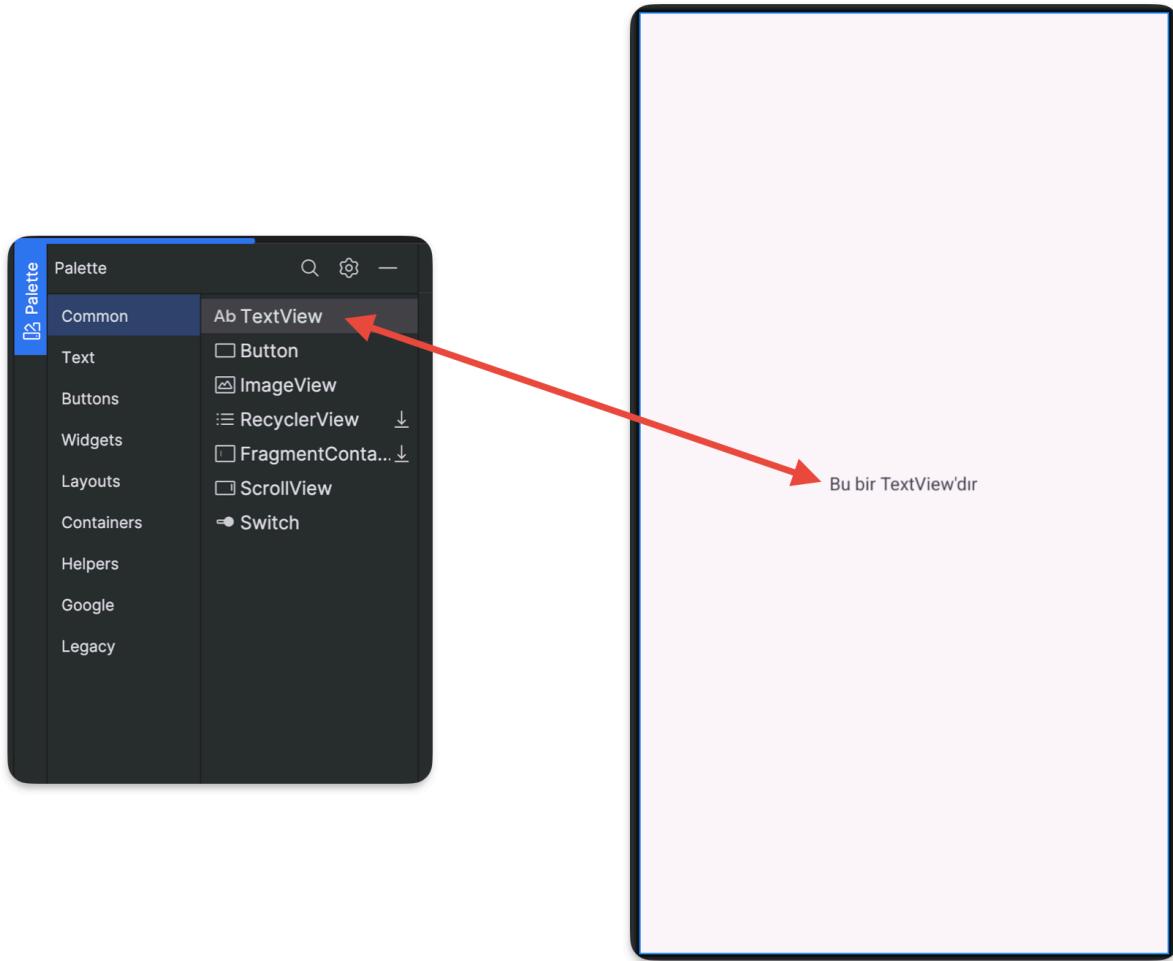
Bugünkü dersimizde Android uygulamalarının en çok konuşan, en çok bilgi veren elemanını inceleyeceğiz: TextView. Uygulamanızda kullanıcıya bir şeyler söylemek istiyorsanız (örneğin: "Hoş geldiniz", "Skor: 100" veya "Lütfen bekleyiniz"), kullanacağınız araç budur.

1. TextView Nedir?

TextView, mobil cihazın ekranında metin göstermek için kullanılan en temel bileşendir¹.

- **Kullanıcı değiştiremez:** Sadece okuma amaçlıdır (Read-only).
- **Her yerde kullanılabilir:** Başlıklarda, açıklamalarda, etiketlerde...

|| Benzetme: Müzedeki tabloların altındaki bilgi kartları gibidir. Bakarsınız, okursunuz ama üzerini karalayamazsınız.

1.1. Tasarım Ekranına Ekleme Yöntemleri

Bir TextView'ı ekrana iki şekilde koyabiliriz:

A. Sürükle-Bırak Yöntemi (Palette)

En kolayı budur.

1. Android Studio'da **Design** sekmesine geçin.
2. Sol taraftaki **Palette** panelini açın.
3. **Common** veya **Text** kategorisine tıklayın.
4. **TextView** ögesini tutup telefon ekranına sürükleyin.

B. XML Kodlama Yöntemi

Gerçek bir yazılımcı gibi kod yazarak eklemek istersek `activity_main.xml` dosyasının **Code** kısmına şunu yazarız:

XML

```
<TextView  
    android:id="@+id/benimMetnim"  
    android:layout_width="wrap_content"  
    android:layout_height="wrap_content"  
    android:text="Merhaba Gençler!" />
```

1.2. TextView Özellikleri (Attributes)

Bir TextView'ın rengini, boyutunu ve stilini değiştirmek için "Niteliklerini" (Attributes) kullanırız. İşte en sık kullanacağınız4:

Özellik (Attribute)	Ne İşe Yarar?	Örnek Değer
android:id	Java kodunda bu elemanı bulmak için kullandığımız kimlik numarasıdır.	@+id/baslikText
android:text	Ekranda kullanıcıya gösterilecek yazıdır.	"Bilişim Teknolojileri"
android:textSize	Yazının büyüklüğüdür. Genelde sp birimi kullanılır.	"24sp"
android:textColor	Yazının rengidir. Renk kodları (Hex) kullanılır.	"#FF0000" (Kırmızı)
android:textStyle	Yazıyı kalın (bold) veya eğik (italic) yapar.	"bold"
android:textAllCaps	true yapılrsa, küçük harfle yazsanız bile hepsi BÜYÜK HARF görünür.	"true"
android:padding	Metnin kendi kutusu içindeki kenar boşluğudur (İç boşluk).	"20dp"

1.3. Örnek Uygulama: Renkli ve Büyük Yazı

Hadi kodla oynayalım! XML tarafında bir TextView'ı şöyle süsleyebiliriz. Bu kodu Split veya Code ekranına yapıştırıp sonucu görebilirsiniz:

XML

```
<TextView  
    android:id="@+id/ozelMetin"  
    android:layout_width="wrap_content"  
    android:layout_height="wrap_content"  
    android:text="Bilişim"
```

```
    android:textSize="50sp"  
    android:padding="25dp"  
    android:textColor="#0000EE" />
```

Bu kod ekranda mavi renkli, 50sp boyutunda dev bir "Bilişim" yazısı oluşturur.

1.4. Java ile Müdahale Etmek (Programatik Yaklaşım)

Tasarım ekranında yazdığımız yazı hep sabit kalır. Ama biz program çalışırken (örneğin bir butona basınca) yazının değişmesini istersek **Java** kodlarını kullanırız12.

Bunun için `MainActivity.java` dosyasına gideriz:

Adım 1: Tanımlama ve Bağlama

Once Java'ya "Benim tasarımımında bir TextView var, onu bul" demeliyiz.

Java

```
// 1. TextView sınıfından bir değişken oluştur  
TextView benimYazim;  
  
// 2. onCreate metodunun içinde ID'si ile bul ve eşleştir  
benimYazim = findViewById(R.id.ozelMetin);
```

Adım 2: İçeriği Değiştirme

Artık `benimYazim` değişkeni ile ekrandaki yazıya hükm edebiliriz13.

Java

```
// Metni "Kodlamayı Seviyorum" olarak değiştirir.  
benimYazim.setText("Kodlamayı Seviyorum");
```

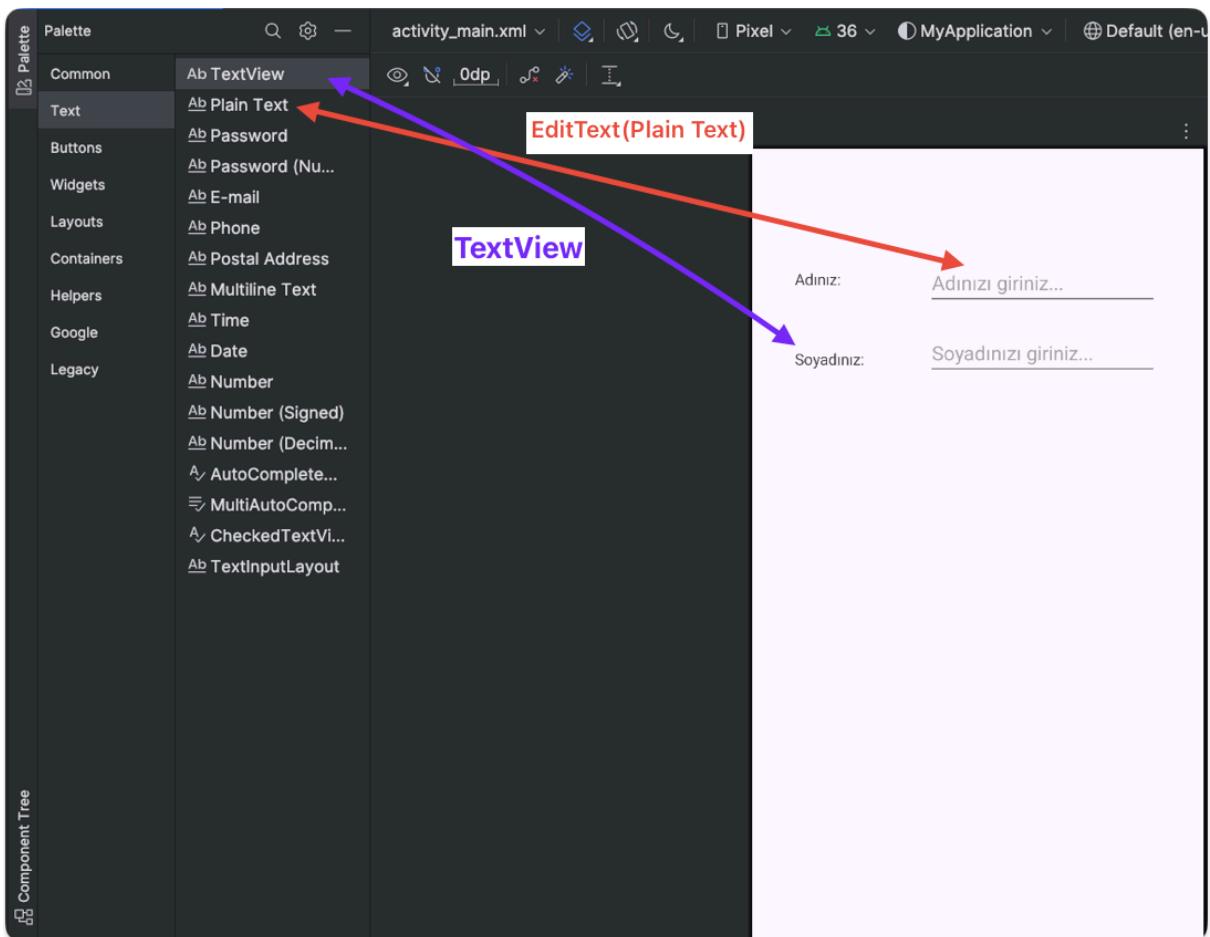
2. EditText Nedir?

`TextView` ile ekranı yazı yazmıştık ama kullanıcı buna cevap veremiyordu. Şimdi `EditText` ile kullanıcıdan veri alıcaz! Bir üye kayıt formu, bir mesajlaşma kutusu veya hesap makinesi yapmak istiyorsanız, `EditText` sizin en iyi dostunuzdur.

`EditText`, kullanıcının içine metin veya sayı girebildiği, düzenlenebilir bir metin kutusudur. Aslında o da bir `TextView`'dır ama "yazılabilir" özellikler eklenmiştir.

- Klavye Kontrolü:** Tıklandığında otomatik olarak klavye açılır.
- İpucu (Hint):** Kutucuk boşken kullanıcıya ne yazması gerektiğini silek bir yazıyla söyler.

Benzetme: Sınav kağıtlarındaki "Adınız Soyadınız: ....." boşluğu gibidir. Oraya siz yazarsınız.

2.1. En Önemli Özellikler (Attributes)

EditText'i EditText yapan özellikler şunlardır:

Özellik (Attribute)	Ne İşe Yarar?	Örnek
<code>android:id</code>	Java'da bu kutudaki yazıyı almak için kullanacağımız kimlik.	<code>@+id/editKullaniciAdi</code>
<code>android:hint</code>	Kutu boşken görünen silik ipucu yazısı.	<code>"Adınızı giriniz"</code>

`android:inputType`

(Çok Önemli!) Klavyenin türünü ve yazının görünüşünü belirler.

`text` , `number` ,
`textPassword`

2.2. InputType: Hangi Veriyi Alacağız? 🔑

İste burası çok kritik! Kullanıcıdan ne istediginize göre `inputType` özelliğini değiştirmeniz gereklidir. Bu özellik, telefonda açılacak klavyeyi de değiştirir.

A. Düz Metin (`textPersonName` veya `text`)

En temel halidir. Harf, sayı, sembol... Her şeyi yazabilirsiniz.

- **Kullanım:** İsim, Mesaj, Adres.
- **Klavye:** Standart harf klavyesi açılır.

B. Sadece Sayı (`number`)

Kullanıcının sadece rakam girmesini sağlar. Harf girmeye çalışsa bile klavyede harfler çıkmaz.

- **Kullanım:** Yaşı, Telefon Numarası, Miktar.
- **Klavye:** Sadece rakamların olduğu klavye açılır.

C. Şifre (`textPassword`)

Kullanıcının yazdığı karakterleri gizler (nokta veya yıldız şeklinde gösterir).

- **Kullanım:** Üye girişi, Pin kodu.
- **Görünüm:** Yazdıklarınız ..... şeklinde görünür.

2.3. Kodlayalım! (XML ve Java)

Tasarım (XML) Kısmı

Hadi bir giriş ekranı için kullanıcı adı ve şifre kutusu yapalım.

XML

```
<EditText  
    android:id="@+id/editAd"  
    android:layout_width="match_parent"  
    android:layout_height="wrap_content"
```

```
    android:hint="Kullanıcı Adınızı Giriniz"
    android:inputType="textPersonName" />

<EditText
    android:id="@+id/editSifre"
    android:layout_width="match_parent"
    android:layout_height="wrap_content"
    android:hint="Şifrenizi Giriniz"
    android:inputType="textPassword" />

<EditText
    android:id="@+id/editYas"
    android:layout_width="match_parent"
    android:layout_height="wrap_content"
    android:hint="Yaşınız"
    android:inputType="number" />
```

Kod (Java) Kısmı

Tasarımı yaptık, peki kullanıcının yazdığı yazıyı Java'da nasıl alacağız?

Java

```
// 1. Tanımla
EditText adKutusu;
EditText sifreKutusu;

// 2. Bağla (onCreate içinde)
adKutusu = findViewById(R.id.editAd);
sifreKutusu = findViewById(R.id.editSifre);

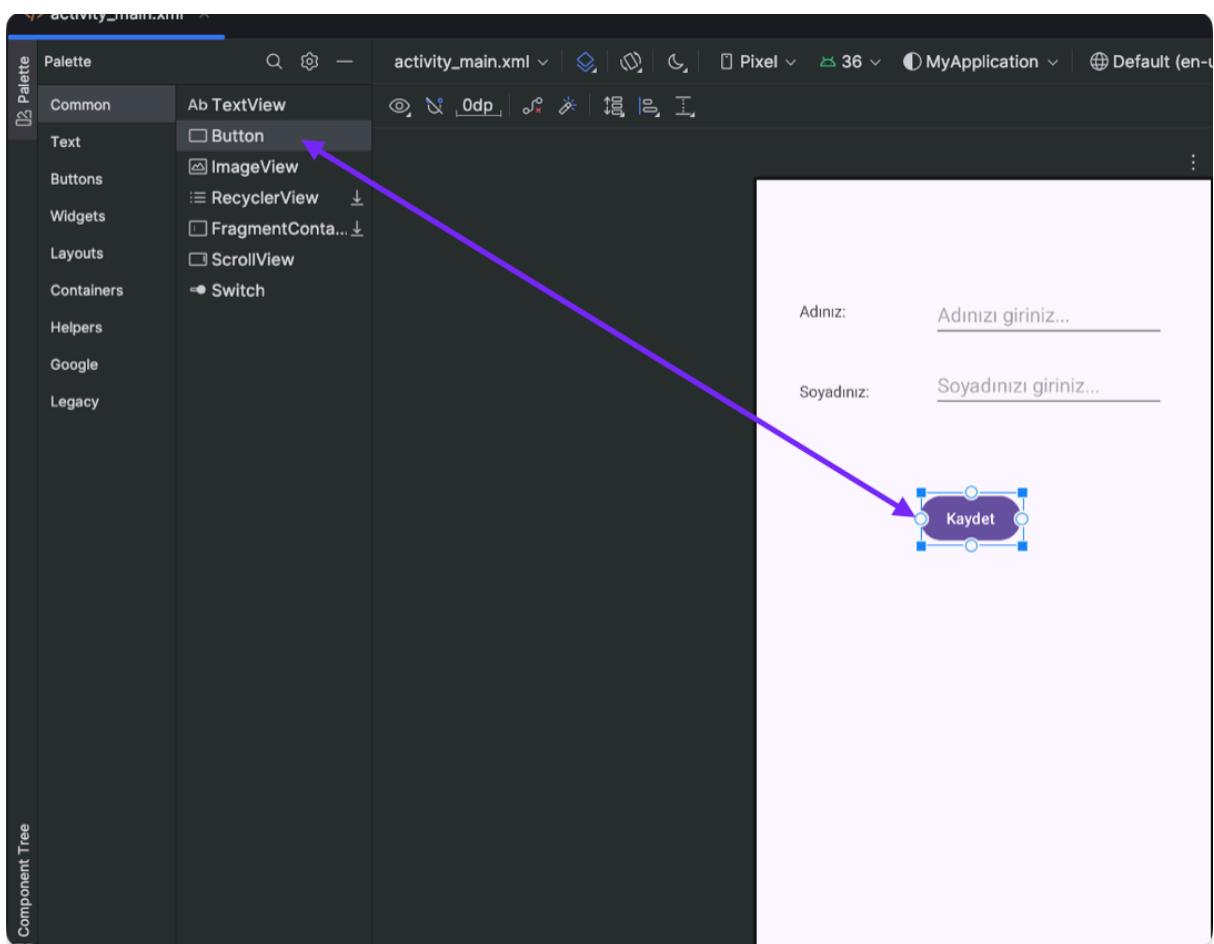
// 3. Veriyi Al (Genelde bir butona basılıncaya yapılır)
String gelenAd = adKutusu.getText().toString(); // "toString()" çok önemli!
String gelenSifre = sifreKutusu.getText().toString();
```

3. Button Nedir?

Button, üzerine tıklandığında veya dokunulduğunda bir **eylemi (işlemi)** başlatan bileşendir.

- **Tetikleyicidir:** Bir kod bloğunu çalıştırmak için "Başla" işaretini verir.
- **İnteraktiftir:** Tıklandığında renk değiştirebilir veya ses çıkarabilir (Geri bildirim verir).

Günlük Hayat Benzetmesi: Evinizdeki lamba anahtarı gibidir. Anahtara (Button) basarsınız ve elektrik (Kodlar) devreye girip lambayı (Eylemi) yakar.

3.1. Tasarım Ekranına Ekleme

A. Sürükle-Bırak (Palette)

1. **Palette** panelinden **Buttons** kategorisine gelin.
2. En üstteki **Button** ögesini tutup ekranın istediğiniz yerine bırakın.
3. *Unutmayın:* ConstraintLayout kullanıyorsanız, butonun sağ-sol-üst-alt yaylarını bağlamayı unutmayın!

B. Kod ile Ekleme (XML)

Tasarımcı gibi düşünmek istiyorsanız kod tarafında şöyle yazarız:

XML

```
<Button  
    android:id="@+id/btnGonder"  
    android:layout_width="wrap_content"  
    android:layout_height="wrap_content"  
    android:text="Mesajı Gönder"  
    android:backgroundTint="#FF5722" />
```

3.2. Button'ın Süper Güçleri (Attributes)

Button da bir `View` olduğu için `layout_width` veya `layout_height` gibi özellikler vardır. Ama onu özel yapan bazı nitelikler şunlardır:

Özellik (Attribute)	Ne İşe Yarar?	Örnek
<code>android:text</code>	Düğmenin üzerinde yazacak yazı.	"Giriş Yap"
<code>android:backgroundTint</code>	Düğmenin arka plan rengi.	"#4CAF50" (Yeşil)
<code>android:onClick</code>	(Çok Önemli!) Düğmeye tıklandığında Java'da hangi fonksiyonun çalışacağını belirtir.	"tiklamalslemi"
<code>android:enabled</code>	Düğmenin çalışıp çalışmayacağını belirler. <code>false</code> yaparsanız sönük görünür ve tıklanamaz.	"true" / "false"

3.3. Tıklama Olayı

Bir butona tıklandığını anlamanın iki ana yolu vardır. Kitabımızda (Sayfa 64) en pratik yöntem olan **XML üzerinden bağlama** anlatılmıştır.

Yöntem 1: XML `onClick` Özelliği (Eski Yol)

Adım 1: XML Dosyasına Emir Verin

Butonun koduna `android:onClick="selamVer"` satırını ekleyin. Bu, "Bana tıklanırsa Java'daki selamVer isimli метод bul ve çalıştır" demektir.

XML

```
<Button  
    android:id="@+id/btnSelam"  
    android:layout_width="wrap_content"  
    android:layout_height="wrap_content"  
    android:text="Selamla"  
    android:onClick="selamVer" /> ...
```

Adım 2: Java'da Karşılıyın

`MainActivity.java` dosyasına gidin ve aynı isimle bir metot (fonksiyon) oluşturun.

Java

```
// Bu metodun ismi XML'deki onClick ile AYNI olmalıdır!  
public void selamVer(View view) {  
    // Tıklanınca ne olsun?  
    Toast.makeText(this, "Merhaba Dünya!", Toast.LENGTH_SHORT).show();  
}
```

Dikkat: Metodun public olması, void olması ve parantez içinde (View view) parametresini alması zorunludur. Yoksa uygulama çöker! 💥

Yöntem 2: Java Listener (Yeni Yol)

Bu yöntem daha çok kod yazmayı gerektirir ama daha esnektir (İleride çok kullanacağınız).

Java

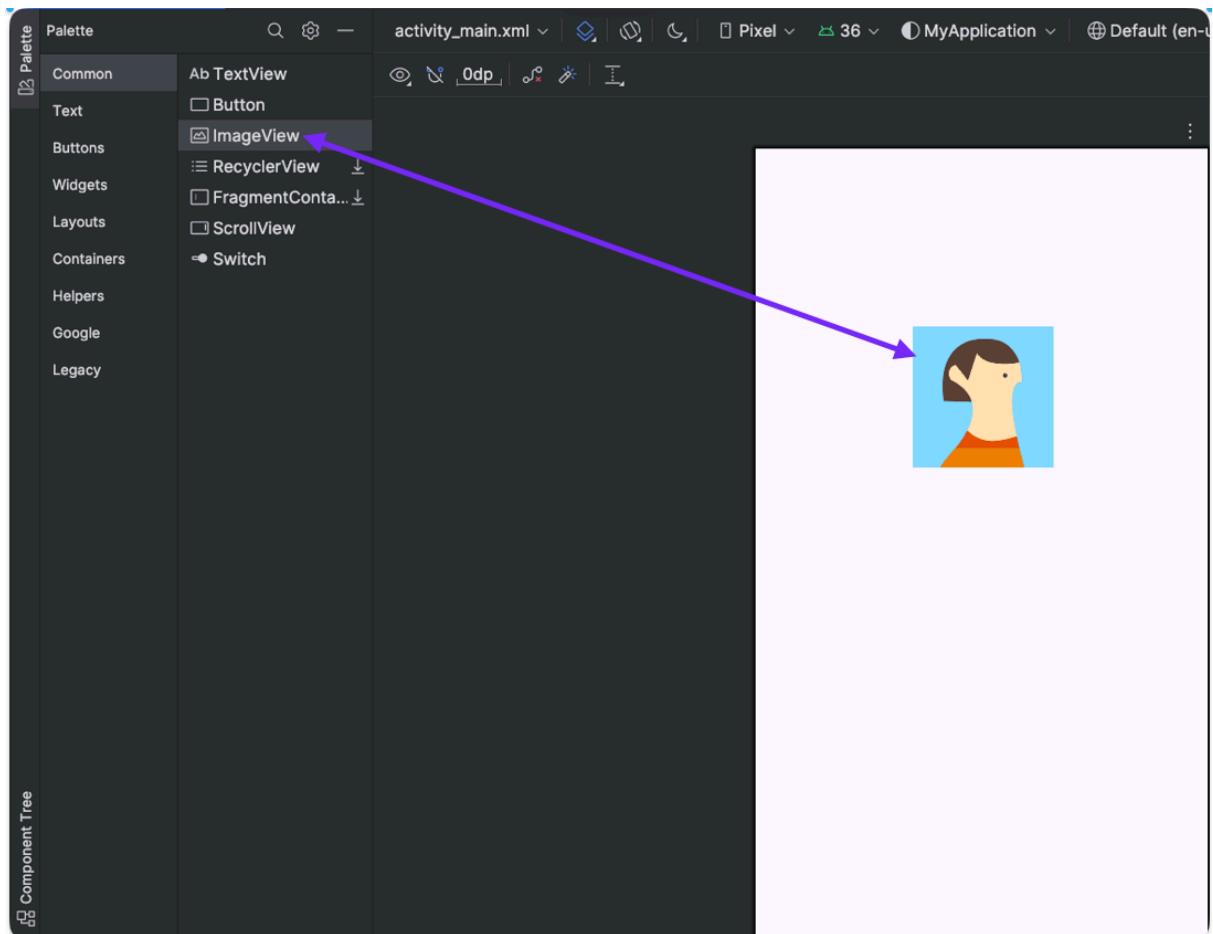
```
// 1. Butonu Tanımla  
Button benimButonum = findViewById(R.id.btnSelam);  
  
// 2. Dinleyici (Listener) Tak  
benimButonum.setOnClickListener(new View.OnClickListener() {  
    @Override  
    public void onClick(View v) {  
        // Buraya tıklama kodları gelecek  
        Toast.makeText(getApplicationContext(), "Butona Tıklandı!", Toast.LEN
```

```
GTH_LONG).show();  
}  
});
```

4. ImageView Nedir?

Uygulama arayüzünde resim dosyalarını (PNG, JPG, GIF vb.) görüntülemek için kullanılan bileşendir1.

Benzetme: Evinizdeki boş fotoğraf çerçevesi gibidir. İçine istediğiniz fotoğrafı koyabilirsiniz, değiştirebilirsiniz ama çerçeve (ImageView) orada durur.

4.1. İlk Adım: Resmi Projeye Ekleme

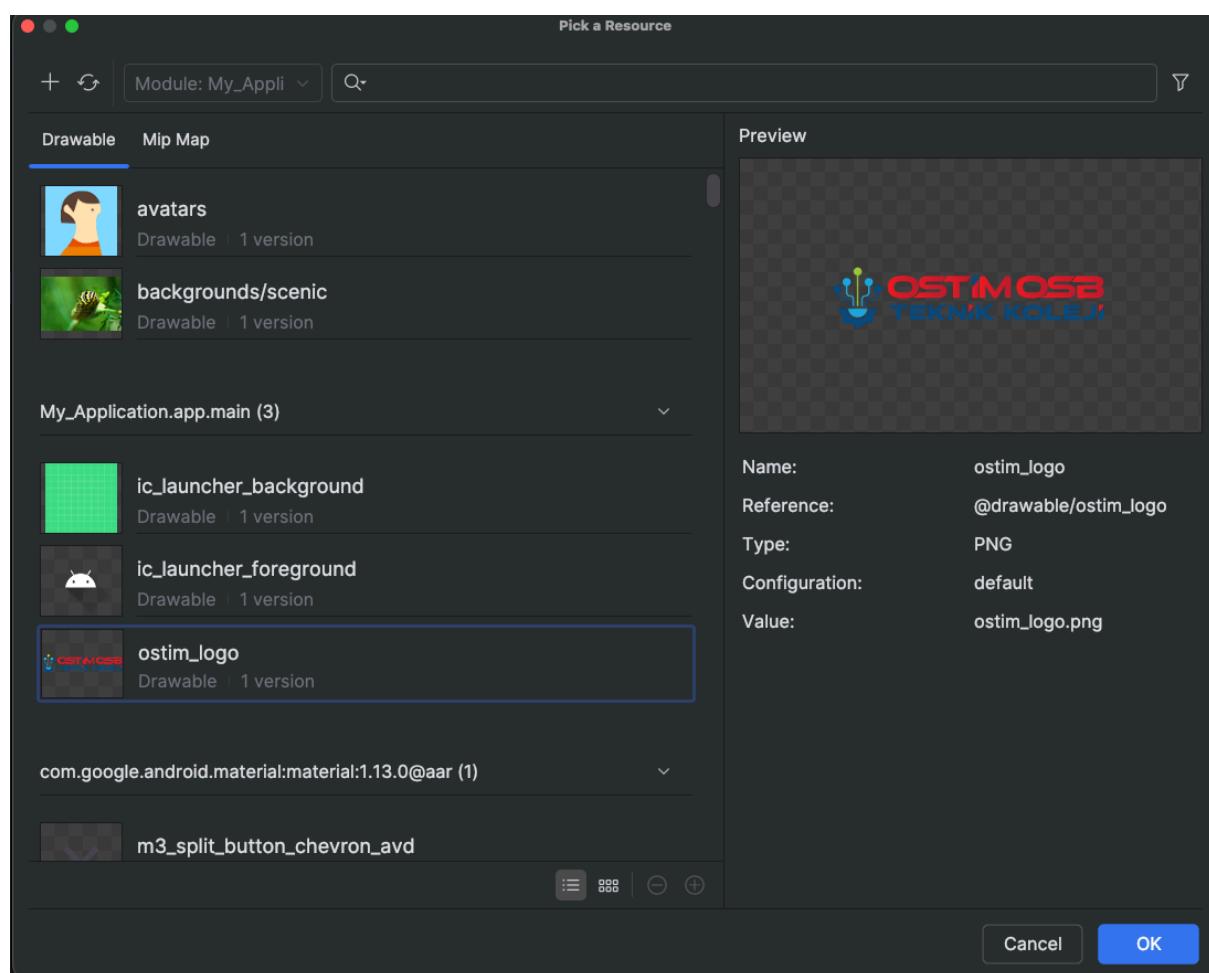
Kod yazmadan önce, kullanacağımız resmi Android Studio'nun içine atmamız gereklidir. Bu işlem çok kritiktir!

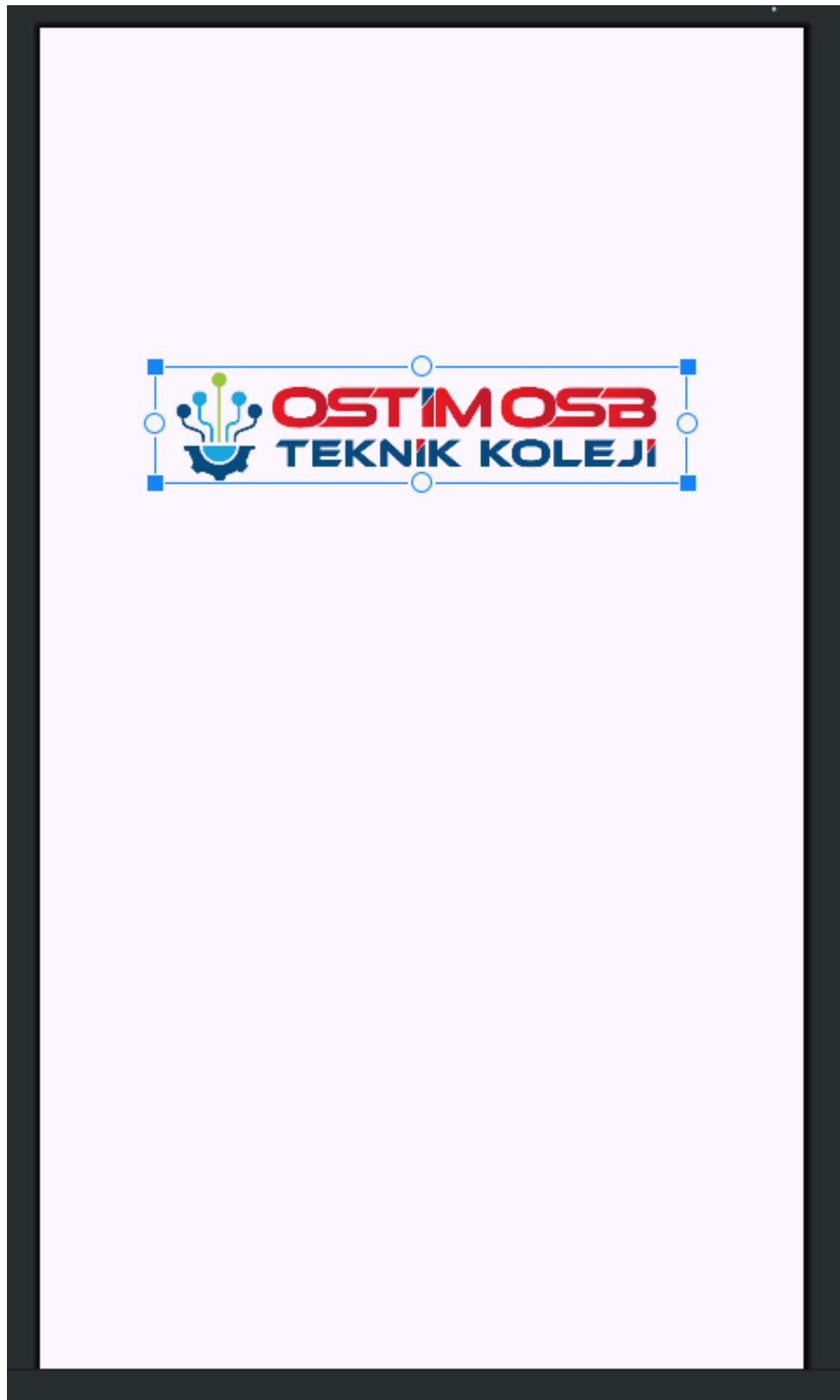
Nasıl Yapılır?

1. Bilgisayarınızdaki resmi kopyalayın (Ctrl+C).
2. Android Studio'da sol taraftaki proje ağaçından **res** klasörünü açın.
3. **drawable** klasörüne sağ tıklayın ve **Paste (Yapıştır)** deyin.
4. Çıkan kutucukta **drawable** seçeneğini seçin (drawable-v24 değil!).

⚠️ ÇOK ÖNEMLİ KURALLAR:

- Resim isimlerinde **Türkçe karakter** (ç, ş, ī, ö, ü, ğ) kullanmayın!
- **Boşluk** bırakmayın (yerine **_** alt çizgi kullanın).
- **İsim sayı** ile başlamamalı.
- *Doğru Örnek:* **okul_manzarasi.jpg**
- *Yanlış Örnek:* **Okul Manzarası 1.jpg**

4.2. Tasarım Ekranına Ekleme

A. Palette Yöntemi

1. **Palette** panelinden **Common** veya **Widgets** sekmesine gelin.
2. **ImageView** ögesini tutup ekrana sürükleyn.
3. Bıraktığınız anda size "Hangi resmi koyayım?" diye soran bir pencere açılır (**Pick a Resource**). Buradan **drawable** 'a attığınız resmi veya hazır ikonları seçebilirsiniz.

B. XML Kodlama Yöntemi

`activity_main.xml` dosyasının **Code** kısmına şunu yazarak da ekleyebilirsiniz:

XML

```
<ImageView  
    android:id="@+id/resimKutusu"  
    android:layout_width="match_parent"  
    android:layout_height="200dp"  
    android:src="@drawable/meblogo" />
```

Not: `src` (source), kaynağı belirtir. `@drawable/resim_adi` diyerek resmimizi çağrıriz3.

4.3. ImageView'ın Süper Güçleri (Attributes)

ImageView'ı yönetmek için şu özellikleri çok sık kullanırız4:

Özellik (Attribute)	Ne İşe Yarar?
<code>android:src</code>	Ekranda gösterilecek resmin kaynağını/adresini belirtir.
<code>android:scaleType</code>	(En Önemli!) Resmin çerçevesinin içine nasıl sığacağını belirler.
<code>android:maxWidth</code>	Resmin olabileceği en büyük genişliği sınırlar.
<code>android:maxHeight</code>	Resmin olabileceği en büyük yüksekliği sınırlar.
<code>android:tint</code>	Resmin üzerine renk filtresi atar (Örneğin siyah bir ikonu kırmızıya boyamak için).

4.4. scaleType: Resim Nasıl Sığacak?

Bazen resim çerçeveden büyük, bazen küçük olabilir. `scaleType` özelliği ile resmin nasıl davranışacağını seçeriz. İşte en popüler seçenekler5:

- `fitXY` : Resmi çerçevenin boyuna uydurmak için **sündürür (gerer)**. Resim basık veya uzun görünebilir. (En-boy oranı bozulur).

- **centerCrop** : Resmi, çerçeveyi tamamen dolduracak şekilde büyütür ve ortalar. Fazlalık kısımları **kırpar (keser)**.
- **fitCenter** : Resmin tamamını gösterir ve ortalar. Resim bozulmaz ama kenarlarda **boşluk kalabilir**.
- **fitStart / fitEnd** : Resmi bozmadan çerçevenin başına (sol/üst) veya sonuna (sağ/alt) yaslar.

4.5. Java ile Resim Değiştirme

Uygulama çalışırken bir butona basıldığında resmi değiştirmek istersek ne yapacağız?

Senaryo: "Değiştir" butonuna basınca manzara resmi yerine logo gelsin.

Java

```
// 1. Tanımla
ImageView benimResmim;
Button butonDegistir;

// 2. Bağla (onCreate içinde)
benimResmim = findViewById(R.id.resimKutusu);
butonDegistir = findViewById(R.id.btnDegistir);

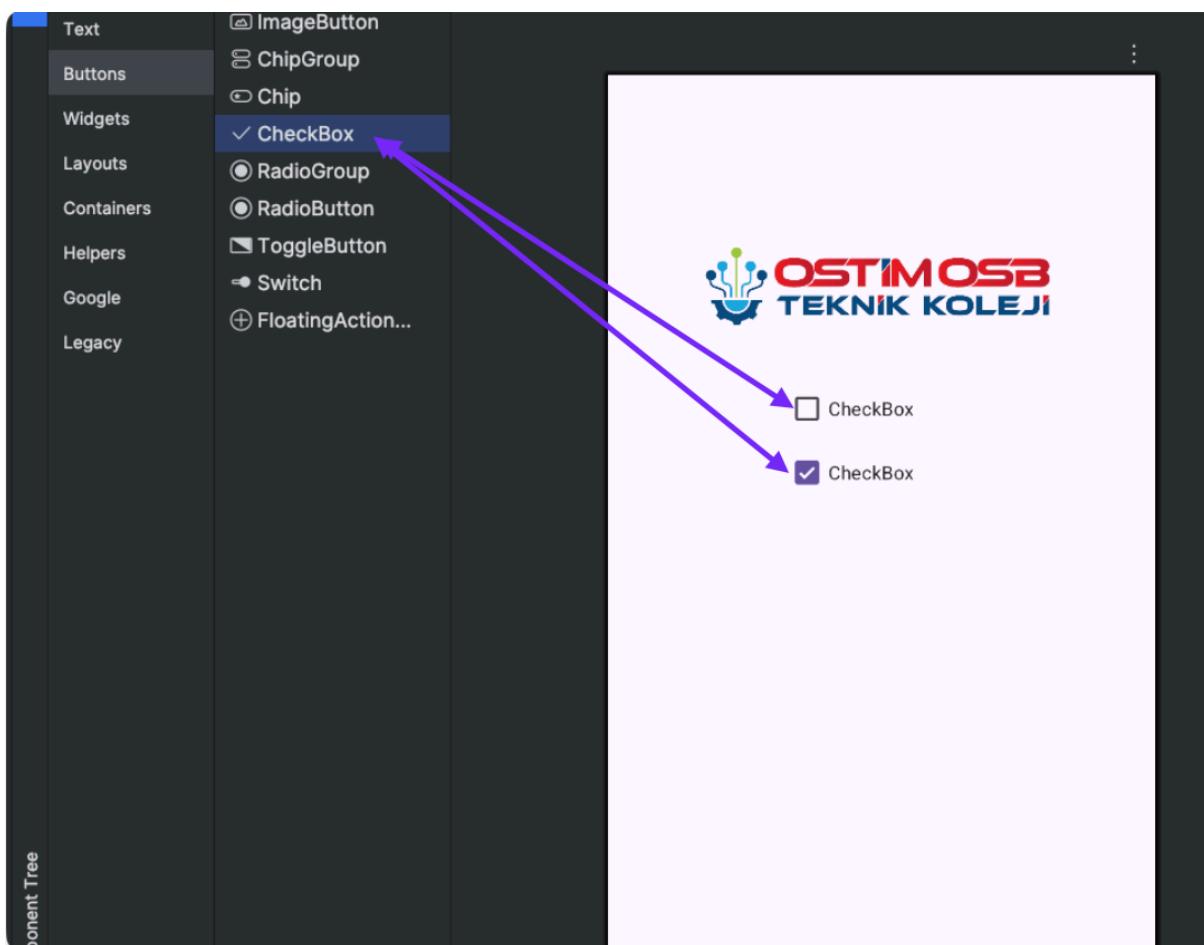
// 3. Değiştir (Butona tıklanınca)
butonDegistir.setOnClickListener(new View.OnClickListener() {
    @Override
    public void onClick(View v) {
        // "yeni_resim" ismindeki dosyayı göster
        benimResmim.setImageResource(R.drawable.yeni_resim);
    }
});
```

5. CheckBox Nedir?

CheckBox, kullanıcının bir veya birden fazla seçeneği işaretlemesine (veya işaretini kaldırmasına) olanak tanıyan bir bileşendir.

- **Çoklu Seçim:** `RadioButton`'dan farklı budur; birden fazla CheckBox aynı anda seçilebilir.
- **İki Durumlu:** Sadece iki hali vardır: Seçili (Checked) veya Seçili Değil (Unchecked).

Günlük Hayat Benzetmesi: Bir pizza siparişi verirken "Mantar olsun", "Sucuk olsun", "Biber olsun" diye seçtiğiniz o liste var ya? İşte onlar CheckBox'tır! 🍕

5.1. Tasarım Ekranına Ekleme

A. Palette Yöntemi

1. **Palette** panelinden **Buttons** kategorisine gelin.
2. **CheckBox** ögesini tutup ekrana sürükleynin.
3. İçindeki yazılımı değiştirmek için **Attributes** panelinden `text` özelliğini bulun.

B. Kod ile Ekleme (XML)

`activity_main.xml` dosyasının **Code** kısmına şunu yazarak da ekleyebilirsiniz:

XML

```
<CheckBox  
    android:id="@+id/checkMuzik"  
    android:layout_width="wrap_content"  
    android:layout_height="wrap_content"  
    android:text="Müzik Dinlemek"  
    android:checked="false" />
```

5.2. CheckBox'ın Süper Güçleri (Attributes)

CheckBox'ı yönetmek için şu özellikleri kullanınız:

Özellik (Attribute)	Ne İşe Yarar?	Örnek
<code>android:text</code>	Kutucuğun yanında yazacak açıklama metni.	"Kitap Okumak"
<code>android:checked</code>	Başlangıçta kutucuğun işaretli gelip gelmeyeceğini belirler.	"true" (İşaretli) / "false" (Boş)
<code>android:buttonTint</code>	Kutucuğun rengini değiştirir.	"#FF0000" (Kırmızı kutucuk)

5.3. Java ile Kontrol Etme: "Seçtin mi, Seçmedin mi?" 🧑

Kullanıcının kutuyu işaretleyip işaretlemediğini anlamak için Java'da `isChecked()` komutunu kullanırız. Bu komut bize `true` (seçili) veya `false` (seçili değil) cevabını verir.

Senaryo: Bir "Hobiler" uygulaması yapalım. Kullanıcı "Spor" kutusunu seçip butona basınca ekrana mesaj verelim.

XML Tarafı:

XML

```
<CheckBox  
    android:id="@+id/checkSpor"  
    android:layout_width="wrap_content"  
    android:layout_height="wrap_content"
```

```
    android:text="Spor Yapmak" />

<Button
    android:id="@+id/btnKontrol"
    android:layout_width="wrap_content"
    android:layout_height="wrap_content"
    android:text="Kaydet" />
```

Java Tarafı (`MainActivity.java`):

Java

```
// 1. Tanımla
CheckBox sporKutusu;
Button kaydetButonu;

// 2. Bağla (onCreate içinde)
sporKutusu = findViewById(R.id.checkSpor);
kaydetButonu = findViewById(R.id.btnKontrol);

// 3. Kontrol Et (Butona tıklanınca)
kaydetButonu.setOnClickListener(new View.OnClickListener() {
    @Override
    public void onClick(View v) {
        // Kutucuk işaretli mi?
        if (sporKutusu.isChecked()) {
            Toast.makeText(getApplicationContext(), "Sporu seviyorsun, harika!", Toast.LENGTH_SHORT).show();
        } else {
            Toast.makeText(getApplicationContext(), "Belki spora başlamalısın.", Toast.LENGTH_SHORT).show();
        }
    }
});
```